

357. Het partnerpensioen: standaard afwikkelen is verleden tijd!

DRS. I.E. LEENE-HOEDEMAEKER MPLA

In REP 2015/63 is aandacht besteed aan de problematiek van het ouderdomspensioen bij echtscheiding als gevolg van maatschappelijke veranderingen van onder andere de gezinssituatie, veranderingen van wet- en regelgeving en de veranderingen in de pensioenvormen in de afgelopen decennia. In dit artikel gaat het om het partnerpensioen.¹ Ook de afwikkeling daarvan verloopt na scheiding dikwijls allerm minst probleemloos. Oorzaak is de (gedeeltelijke) verzekering van het partnerpensioen op risicobasis, waardoor de afwikkeling van partnerpensioen bij echtscheiding veel complexer is geworden. Wat zijn de valkuilen en waar moet je op letten?

Historie partnerpensioen

De eerste pensioenregelingen in Nederland dateren uit de negentiende eeuw maar van een specifiek partnerpensioen was nog geen sprake. Het partnerpensioen duikt voor het eerst in 1952 op in de Pensioen en Spaarfondsenwet (hierna PSW). Deze wet is de voorloper van de huidige Pensioenwet. In die tijd werd nog over een weduwepensioen gesproken. Het bijzonder partnerpensioen voor de ex-echtgenoot, destijds nog aangeduid als het bijzonder weduwepensioen,² komt pas sinds 1973 voor. In die tijd was het partnerpensioen meestal 70% van het (te bereiken) ouderdomspensioen. Het bijzonder partnerpensioen was in navolging daarvan, 70% van het opgebouwde ouderdomspensioen tot het moment van de echtscheiding. Voor beide pensioenvormen werd daadwerkelijk gespaard en ze waren volledig op opbouwbasis gefinancierd.

In het geval van echtscheiding regelt, sinds 1 mei 1995, de wet Verevening Pensioenrechten bij Scheiding (hierna wet VPS), de verdeling van de tijdens het huwelijk opgebouwde rechten op ouderdomspensioen. In het verlengde hiervan regelde artikel 8a Pensioen en Spaarfondsenwet de aanspraken op het (bijzonder) partnerpensioen. Vanaf 1 januari 2007 zijn daar de artikelen 55 en 57 van de

Pensioenwet (hierna PW) voor in de plaats gekomen.

Eind jaren negentig is met de invoering van het partnerpensioen op risicobasis het fundament onder de wettelijke regeling ten behoeve van de ex-echtgenoot weggeslagen. Bij het partnerpensioen op risicobasis is er na de echtscheiding geen bijzonder partnerpensioen. Het risico op overlijden is verzekerd zolang het dienstverband en het partnerschap bestaan.

De problemen met het partnerpensioen en het bijzonder partnerpensioen bij scheiding gelden ook voor de ongehuwd samenwonenden bij het verbreken van hun relatie, indien zij conform het pensioenreglement als partner kwalificeren³ en aangemeld zijn bij de pensioenuitvoerder. Voor de ex-echtgenoot is het gevolg bij overlijden van degene die het ouderdomspensioen heeft opgebouwd dat, het verevend ouderdomspensioen vervalt en er geen of een beperkt bijzonder partnerpensioen voor in de plaats komt.⁴ Het gevolg is dat lang niet in alle gevallen er bij overlijden na scheiding voldoende inkomen beschikbaar is.

Zoals hiervoor aangegeven, zijn pensioenuitvoerders vanaf eind jaren negentig tot 2006 overgegaan op het verzekeren van het partnerpensioen op risicobasis. Deze invoering heeft mede verband gehouden met het invoeren van

1 De termen partnerpensioen en nabestaandenpensioen worden beide gebruikt in de praktijk. Voor de leesbaarheid zal ik steeds de term partnerpensioen gebruiken.

2 Bijzonder weduwepensioen ontstaat op het moment van echtscheiding. De gewezen echtgenote kreeg een tijdsevenredige (opgebouwd tot het moment van echtscheiding) aanspraak op bijzonder weduwepensioen, tegenwoordig spreken we na echtscheiding van het bijzonder partnerpensioen.

3 Pensioenuitvoerders stellen eisen aan de ongehuwde samenwoners, voordat zij kwalificeren als partner voor het partnerpensioen.

4 Voor de ongehuwd samenwonende partner met een recht op bijzonder partnerpensioen geldt hetzelfde. Alleen bestaat er dan geen recht op verevend ouderdomspensioen voorafgaand aan het overlijden van de ex-partner.

beschikbare premiereregelingen⁵ naast of in plaats van uitkeringsovereenkomsten.⁶

Naast het partnerpensioen op risicobasis is het uitruilen van ouderdomspensioen voor partnerpensioen en omgekeerd sinds 2002 mogelijk. Het keuzerecht ouderdomspensioen en partnerpensioen (artikel 60 en 61 PW, voorheen artikel

Uitruil partnerpensioen van voor 2002 vaak niet mogelijk.

2b PSW) is toen ingevoerd. Het gevolg van deze invoering was dat iedere werknemer, of deze nu wel of geen partner had, dit recht kreeg. Een kostbare zaak voor de werkgever en de pensioenuitvoerders. Hierdoor is de deur naar verdere invoering van het partnerpensioen op risicobasis wagenwijd opgezet.

Beschikbare premiereregelingen maar ook salarisdiensttijdregelingen met een partnerpensioen dat op risicobasis is verzekerd, kennen soms een verplichte uitruil,⁷ van een deel van het ouderdomspensioen voor partnerpensioen op de pensioeningangsdatum. Deze verplichting is in het pensioenreglement opgenomen.

Reparatie partnerpensioen salarisdiensttijdregelingen

De problemen bij het wegvallen van de risicodekking bij ontslag en echtscheiding zijn duidelijk. Pensioenuitvoerders hebben dit ingezien en in veel gevallen heeft vanaf 2006 een (gedeeltelijke) reparatie van het partnerpensioen op opbouwbasis plaatsgevonden voor middelloonregelingen.⁸ Pensioenuitvoerders die dit gedaan hebben zijn bijvoorbeeld ABP, Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW), Pensioenfonds voor de Metaal (PME & PMT) en het Pensioenfonds voor de Bouw.

Ondanks de reparatie kan er toch een gat zijn. In ieder geval voor de periode van 1999 tot 2006. Het PFZW heeft er bijvoorbeeld voor gekozen om voortaan voor slechts de helft van het toegezegde partnerpensioen te sparen (opbouw basis) en de andere helft op risicobasis te verzekeren.

Voorbeeld

Frits is 45 jaar en Anneke is 42 jaar. In 1996 zijn ze getrouwd. Zij gaan op 1 juli 2015 scheiden. Frits heeft tijdens het huwelijk € 19.000 ouderdomspensioen per jaar opgebouwd. Het partnerpensioen is vanaf 2002 op risicobasis verzekerd. Anneke heeft de zorg voor de kinderen gehad en zelf geen pensioen opgebouwd. Na de scheiding ontvangt Anneke € 9.500 ouderdomspensioen per jaar uit de regeling van Frits. Bij overlijden van Frits na scheiding heeft zij recht op partnerpensioen dat tot 2002 is opgebouwd en dat is (maar) € 3.850 per jaar. Dat is een forse inkomensdip. Zou ook na 2002 het partnerpensioen op opbouwbasis zijn geweest, zou Anneke € 13.300 hebben gekregen.

Het probleem van nabestaandenpensioen op risicobasis speelt niet alleen bij echtscheiding maar ook bij ontslag. Weinig mensen zijn zich hiervan bewust.

Het gevolg van het knippen van de opbouw is dat er veelal tot 1999 een partnerpensioen op opbouwbasis was, daarna een periode veelal tot 2006 op risicobasis en daarna weer een partnerpensioen (gedeeltelijk) op opbouwbasis en (gedeeltelijk) op risicobasis. Dit leidt tot een onoverzichtelijke en vaak complexe situatie bij echtscheiding en ontslag.

UPO's

De Uniforme Pensioenoverzichten (hierna UPO's), geven tegenwoordig uitsluitend een opgave van de rechten op partnerpensioen zoals dat bestaat tijdens het huwelijk of de relatie. Enkele jaren geleden gaven zij nog een opgave van het partnerpensioen dat bij een fictieve beëindiging van het dienstverband op de UPO-datum was opgebouwd. Deze opgave van het partnerpensioen maar ook van het ouderdomspensioen heet de tijdsevenredige aanspraak. De letterlijke tekst in de UPO's was '*Uw opgebouwde recht, wanneer u het dienstverband zou verlaten*' op de UPO-datum. Bij het vaststellen van de rechten op ouderdomspensioen en bijzonder partnerpensioen wordt immers aangesloten bij de rechten die een deelnemer in een pensioenregeling heeft bij ontslag. Echtscheiding wordt gezien als ware het een fictief ontslag. De rechten op partnerpensioen op het huidige UPO verstrekken deze informatie niet meer. De op de UPO vermelde waarden kunnen daardoor aanzienlijk verschillen met de rechten die de gewezen partner na de echtscheiding meekrijgt. Pensioenuitvoerders hebben onder andere het probleem dat zij deze informatie niet tijdig kunnen aanleveren op het moment dat dat UPO's verstrekt worden.

Nationaal Pensioenregister

Sinds 1 januari 2011 is het Nationaal Pensioenregister ingevoerd en te raadplegen via 'www.mijnpensioenoverzicht.nl' met behulp van de Digid code. In dit register zijn in principe alle door de werknemer opgebouwde pensioenen

5 Werkgever en werknemer betalen maandelijks een premie die gebruikt wordt om een pensioenkapitaal te verkrijgen. De hoogte van het kapitaal op pensioendatum is onbekend en ook de hoogte van de uitkeringen. Deze hangen af van actuariële factoren op pensioendatum en beleggingsresultaten op de ingelegde premies.

6 Sinds de Pensioenwet spreken we van uitkeringsovereenkomsten, dit zijn de oude salarisdiensttijdregelingen zoals een eindloon of een middelloonregeling. Bij deze regelingen staat de uitkering op pensioendatum in principe vast.

7 Verplicht, tenzij dit door de deelnemer en zijn partner uiterlijk op pensioeningangsdatum, expliciet wordt uitgesloten.

8 Eindloonregelingen bestaan nagenoeg niet meer.

bij pensioenfondsen en pensioenverzekeraars in Nederland opgenomen. Voor zover de pensioenen premievrij zijn (dat wil zeggen dat het geen lopende regeling meer is), kan voor het vaststellen van het bijzonder partnerpensioen uitgegaan worden van de in het register opgenomen aanspraak. Dat ligt anders voor de lopende pensioenregelingen. De opgegeven aanspraak op partnerpensioen is afgeleid van het te bereiken ouderdomspensioen en kan (gedeeltelijk) op risicobasis zijn verzekerd. Dat is met behulp van het UPO en het pensioenreglement vast te stellen.

Let op!

Voor zover het om uitkeringsovereenkomsten gaat, is de opgave van 'mijnpensioenoverzicht.nl' te gebruiken. Maar niet als het om beschikbare premieregelingen of kapitaalovereenkomsten gaat.

De opgaven van beschikbare premieregelingen of kapitaalovereenkomsten zijn schattingen en onder meer afhankelijk van het moment van overlijden, de rentestand en of het partnerschap nog in stand is. Deze kunnen dus niet zomaar gebruikt worden als indicatie. Verder zijn de polissen van de directeur grootaandeelhouder niet in het register opgenomen.

Beschikbare premieregelingen

Tot nu toe is met name gesproken over salarisdiensttijdregelingen. Hoe zit het nu bij pensioenen op basis van een beschikbare premieregeling? In dat geval is het partnerpensioen tot de pensioeningangsdatum altijd volledig op risicobasis verzekerd. Veel van dit soort regelingen kennen wel de mogelijkheid en soms zelfs de verplichting om op de pensioeningangsdatum een deel van het opgebouwde pensioenkapitaal aan te wenden voor een partnerpensioen. In het geval van een echtscheiding betekent dit dat de ex-echtgenoot tot de pensioeningangsdatum het risico bij vooroverlijden van degene die het pensioenkapitaal heeft opgebouwd loopt. Er is immers geen recht op bijzonder partnerpensioen tot de pensioeningangsdatum. Na de pensioeningangsdatum kan er afhankelijk van de regeling een bijzonder partnerpensioen ontstaan. Dit moet dan wel worden vastgelegd in het convenant en moet de pensioenuitvoerder worden verzocht hiervan een aantekening te maken.

Voorbeeld

Frits heeft tijdens het huwelijk een pensioenkapitaal van € 50.000 opgebouwd. Dit pensioenkapitaal moet worden aangewend voor een levenslang ouderdomspensioen. In het echtscheidingsconvenant is vastgelegd dat er vanaf de pensioeningangsdatum ook een bijzonder partnerpensioen voor Anneke moet zijn. Een deel van het kapitaal wordt daarvoor gebruikt. Beide krijgen een ouderdomspensioen van € 2.500 wanneer Frits 67 jaar wordt. Bij overlijden van Frits na het bereiken van de 67-jarige leeftijd krijgt Anneke € 3.500. Overlijdt hij eerder dan krijgt Anneke niets.

Partnerpensioen bij echtscheiding

Standaardafwikkeling pensioen

Indien partners gaan scheiden, wordt het ouderdomspensioen verdeeld conform de wet VPS en verkrijgen de partners een tijdsevenredige aanspraak op bijzonder partnerpensioen conform de artikelen 55 en 57 van de PW.

Maar wat nu indien het partnerpensioen substantieel minder is dan het verevende ouderdomspensioen? Of wat indien er geen of alleen een partnerpensioen na de pensioeningangsdatum is zoals veelal het geval is bij beschikbare premieregelingen? In dat geval zijn er andere mogelijkheden om het bijzonder partnerpensioen op een alternatieve manier in te zetten bij de afwikkeling van de echtscheiding.

Alternatieve afwikkeling pensioen

Het partnerpensioen is substantieel lager dan het verevend ouderdomspensioen of er is geen partnerpensioen. Dat kan veroorzaakt worden door de regeling maar ook indien er een aanzienlijk leeftijdsverschil tussen de partners is. [NOOT: Bij een leeftijdsverschil van tien jaar of meer, kan een pensioenreglement een actuariële korting op de hoogte van de uitkering van het partnerpensioen bevatten. Dit is overigens onafhankelijk van de echtscheiding maar staat niet op het UPO.] Partijen kunnen in dat geval er voor kiezen om:

- het ouderdomspensioen afwijkend te verevenen;
- conversie af te spreken;
- af te zien van het bijzonder partnerpensioen.

Deze mogelijkheden zal ik toelichten aan de hand van voorbeelden.

Afwijkende verevening ouderdomspensioen

Afwijkende verdeling van het ouderdomspensioen kan een oplossing zijn indien beide partijen ouderdomspensioen hebben opgebouwd tijdens het huwelijk en het partnerpen-

Bij partnerpensioen op risicobasis mogelijk verplichte uitruil deel ouderdomspensioen op pensioeningangsdatum.

sioen ontoereikend is of niet nodig (beide partners hebben een adequate inkomensvoorziening). Degene die het minste pensioen (vaak de vrouw) heeft opgebouwd, behoudt haar gehele ouderdomspensioen en er wordt een kleiner gedeelte van het ouderdomspensioen van de man verevend (minder dan 50%). Het gat tussen het partnerpensioen en het verevend ouderdomspensioen wordt kleiner en idealiter is er helemaal geen gat meer.

Voorbeeld

Frits heeft € 19.000 ouderdomspensioen en Anneke heeft € 10.000 tijdens het huwelijk opgebouwd. Frits is acht jaar ouder dan Anneke. Anneke krijgt bij overlijden van Frits € 3.850 aan bijzonder partnerpensioen. Op de pensioeningangsdatum van Frits krijgt zij € 9.500 bij de standaard wettelijke verevening. Anneke werkt fulltime en zij hebben daarom in hun echtscheidingsconvenant geregeld dat Anneke haar gehele ouderdomspensioen behoudt en dat Frits geen 50% aan Anneke verevend maar 21%. Bij in leven zijn van Frits krijgt Anneke € 3.990 uit de regeling van Frits en € 10.000 uit haar eigen regeling. Zij krijgt het merendeel van het pensioen op het moment dat zij dat nodig heeft. Frits krijgt immers acht jaar eerder pensioen, terwijl zij dan nog gewoon werkt. Ze zit niet te wachten op een hoge pensioenuitkering waar ze veel belasting over betaalt. Frits heeft geen onnodig pensioengat. Hij krijgt het merendeel van zijn pensioen op het moment dat hij dit nodig heeft. Bij standaard verevening zou hij acht jaar moeten wachten op een deel van het pensioen van Anneke. Frits krijgt € 15.010 uit zijn eigen regeling op het moment dat hij dit nodig heeft. Bij overlijden van Frits valt voor Anneke de € 3.990 en ontvangt zij in de plaats daarvan het bijzonder partnerpensioen van € 3.850. Dat scheelt maar € 140 op jaarbasis.⁹

Conversie

Als een ongelijke verdeling geen oplossing is, bijvoorbeeld als er helemaal geen partnerpensioen is opgebouwd of bij een beschikbare premiereregeling kan conversie een oplossing zijn. Hierbij wordt het gehele partnerpensioen samen met het ouderdomspensioen omgezet in een eigen recht op ouderdomspensioen. Het risico van vooroverlijden en de wederzijdse afhankelijkheid zijn dan verleden tijd.

Conversie wordt onder andere om emotionele redenen afgewezen,¹⁰ maar ook omdat bij vooroverlijden van de ex-echtgenoot het pensioen niet meer aanwast bij degene die het pensioen heeft opgebouwd, de statistische realiteit ten spijt. Dat is jammer, want conversie biedt een aantal voordelen. Na conversie hebben beide gewezen partners financieel niets meer met elkaar te maken op pensioengebied. Het al dan niet in leven zijn van een van beide is dan onbelangrijk. Partijen weten waar ze aan toe zijn en worden ook rechtstreeks door de pensioenuitvoerders via een UPO geïnformeerd. Statistisch gezien is de kans op vooroverlijden van de vaak jongere partner niet groot.

9 Aan de actuariële verschillen en het leeftijdsverschil met een afwijkende pensioeningangsdatum ga ik hier voorbij. Dat is uitgebreid besproken in REP 2015/63, 'Standaard verevenen is niet meer van deze tijd'.

10 Statistisch gezien is de kans dat de ex-echtgenoot veel eerder komt te overlijden bijzonder klein, terwijl dit argument wel wordt gebruikt. Vergeten wordt dat ook het pensioen van de ander geconverteerd wordt. Beide partijen hebben er voordeel van.

Nadeel van conversie is dat er geen dekking is voor de alimentatieperiode. Dit kan worden opgelost door een aflopende risicoverzekering af te sluiten.

Conversie is niet alleen een oplossing als er geen nabestaandenpensioen is, maar ook een optie bij een groot leeftijdsverschil tussen de partners.

Voorbeeld

Frits is drie jaar ouder dan Anneke. Bij de standaard verevening hebben beide partijen € 9.500 + € 5.000 = € 14.500 ouderdomspensioen. Frits moet echter wachten tot hij 70 jaar is voordat hij dit volle bedrag krijgt. Anneke krijgt vanaf 64 jaar al € 9.500. Om deze reden kiezen ze voor conversie. Frits heeft een partnerpensioen in zijn regeling opgebouwd en Anneke niet. Na de conversie krijgen beiden op 67-jarige leeftijd ouderdomspensioen uitgekeerd. Voor Frits is dat € 12.500 en voor Anneke € 14.000. Het verschil komt voort uit het feit dat Anneke drie jaar jonger is en dus later pensioen uitgekeerd krijgt. Daarnaast is haar recht op bijzonder partnerpensioen ook uitgeruild voor een hoger ouderdomspensioen.

Een alternatieve oplossing is dat beiden evenveel voordeel krijgen van de conversie. Een alternatief dat vaak redelijk wordt gevonden, is een vergelijkbaar ouderdomspensioen op 67-jarige leeftijd. Frits verevend in het voorbeeld 45% van zijn ouderdomspensioen in plaats van 50%. Het resultaat is dat met het kleinere deel van het ouderdomspensioen en het bijzonder partnerpensioen Anneke evenveel ouderdomspensioen krijgt als Frits. Beiden krijgen in dat geval met conversie een levenslang ouderdomspensioen van € 13.500.

Afzien van het bijzonder partnerpensioen

Tegenwoordig bouwen beide partners vaak ouderdomspensioen op en is er een toezegging in welke vorm dan ook van een partnerpensioen. In het geval van echtscheiding zien partijen af van de verdeling van pensioen. De Wet VPS wordt uitgesloten. Wanneer ook het bijzonder partnerpensioen uitgesloten moet worden, dient dit expliciet in het convenant opgenomen te worden. Daarbij is het van belang om te weten wat voor soort partnerpensioen er is toegezegd. De formulering van het afzien is anders voor een partnerpensioen dat is opgebouwd dan voor een partnerpensioen dat op risicobasis is verzekerd met een toezegging op pensioeningangsdatum. Afzien van nabestaandenpensioen kan minder emotioneel voelen dan conversie, zeker als het voor beide partijen tot een hoger ouderdomspensioen leidt.

Verrekenen van pensioenrechten

Partnerpensioen kan ook worden verrekend met andere vermogensbestanddelen. Net zoals ouderdomspensioen

heeft partnerpensioen een waarde, de contante waarde.¹¹ Indien wordt afgezien van het recht op bijzonder partnerpensioen wordt er dus een waarde prijsgegeven. Deze waarde kan verrekend worden met vermogenscomponenten en lijfrenten.^{12 13}

Het afzien van het bijzonder partnerpensioen leidt echter niet in alle gevallen tot een volledig voordeel voor degene die het heeft opgebouwd. Pensioenfondsen zullen over het algemeen een uitruil op pensioeningangsdatum voor een hoger ouderdomspensioen alleen toestaan voor het na 1 januari 2002 opgebouwde partnerpensioen. De reden hiervoor is gelegen in het feit dat deze uitruil vanaf die datum in de PW is opgenomen. Pensioenverzekeraars zijn soepeler en ruilen over het algemeen ook de voor 1

januari 2002 opgebouwde partnerpensioenen uit voor een hoger ouderdomspensioen. Het is van belang dat partijen duidelijkheid over het standpunt van hun pensioenuitvoerder hieromtrent hebben, voordat er afspraken over het afzien van dit recht worden gemaakt. Dit probleem is bij conversie niet aan de orde. Bij conversie wordt ook het voor 2002 opgebouwde partnerpensioen betrokken. Formeel blijft de toestemming van de pensioenuitvoerder wel vereist. In de praktijk zijn er nagenoeg geen uitvoerders die niet meewerken aan conversie.

Conclusie

Het partnerpensioen verdient meer aandacht dan het vaak krijgt bij een echtscheiding. Niet alleen als compensatie voor het wegvallen van het ouderdomspensioen of als 'vangnet' voor alimentatie, maar ook als financiële bouwsteen bij de verdeling of verrekening van vermogen

Bij partnerpensioen op risicobasis mogelijk verplichte uitruil deel ouderdomspensioen op pensioeningangsdatum.

of onnodige pensioengaten als gevolg van een leeftijdsverschil. Het partnerpensioen op het UPO is lang niet altijd maatgevend voor het recht op bijzonder partnerpensioen na de echtscheiding. Het hangt af van de periode waarin dit is opgebouwd. Bij conversie wordt het hele partnerpensioen, ook het deel dat voor 2002 is opgebouwd, in de berekening betrokken, waardoor het zeker een goed alternatief voor de standaard verevening kan zijn, al dan niet met een (gedeeltelijke) compensatie in de vorm van een lager vereveningspercentage voor degene die instemt met de conversie. Het partnerpensioen standaard afwikkelen is verleden tijd.

Over de auteur

Drs. Ingrid Leene-Hoedemaeker MPLA is directeur Get Smart pensioenconflicten & Sapere Aude Online.

Voorbeeld

Anneke wil graag in de woning blijven. Zij wordt in dat geval overbedeeld voor een bedrag van € 30.000. Dat geld heeft zij niet. Frits en Anneke spreken daarom af dat zij de pensioenen niet zullen verevenen en dat Anneke afstand doet van haar recht op bijzonder partnerpensioen. Zij hebben van tevoren bij de pensioenverzekeraar van Frits nagevraagd of het hele bijzonder partnerpensioen uitgeruild mag worden voor een hoger ouderdomspensioen op pensioeningangsdatum. Het recht op bijzonder partnerpensioen kent een waarde van € 19.000. Het voordeel dat Frits heeft doordat beiden hun eigen ouderdomspensioen behouden is € 31.000. Per saldo moet hij Anneke € 50.000 (bruto) betalen. Ze berekenen de belastinglatentie en die is 40%. Hierdoor wordt de 'netto' compensatie die Frits aan Anneke doet omdat zij afstand doet van haar recht op bijzonder partnerpensioen en beiden hun eigen ouderdomspensioen behouden € 30.000 ($€ 50.000 \cdot 0,6$). Voor 2015 kunnen Frits en Anneke nog voor het fiscaal partnerschap opteren.¹³ In het jaar van de echtscheiding kunnen partners er voor kiezen om als fiscaal partner aangemerkt te worden. Zij doen dit in het voorbeeld voor de persoonsgebonden aftrek. Frits schuift zijn aftrek voor het bedrag dat hij aan Anneke betaalt om zijn pensioen te kunnen behouden aan haar door. Zij kan deze aftrek in mindering brengen op het ontvangen bedrag voor de pensioencompensatie. Per saldo betaalt zij geen belasting en verkrijgt zij 'netto' € 30.000. Dit bedrag betaalt zij vervolgens aan Frits om in de woning te kunnen blijven wonen. De overbedelingsschuld kan op deze wijze eenvoudig gefinancierd worden door Anneke. De transactie vindt op papier plaats en dient in het convenant duidelijk uitgewerkt te worden.

¹¹ De contante waarde is de actuariële (rekening houden met intrest en sterfte) berekende waarde op dit moment van het recht op partnerpensioen.

¹² Zie REP 2015/63 'Standaard verevenen is niet meer van deze tijd'.

¹³ Artikel 2.17 lid 7 Wet IB'01.